

ZOMBOR és VIDEKE

POLITIKAI LAP.

Hirdetéseknek két hasábos petit sora 16 fill., többszöri behatárolással megfelelő engedemeny. Nyitlér sora 30 fillér.

Felelős szerkesztő: Dr. DONOSZLOVITS VILMOS.

Lapfajtájados:

OBLÁT KÁROLY.

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. Megjelenik vasárnap és csütörtökön.

Katonaságot.

Az utóbbi időkben mintha városunk felébredni akarna lethargikus álmából. Minden oldalon, több léren történik valami, — jelzik, hogy e város lakói kezdik belátni, hogy a stagnálás, a mai előrehaladó korban egyenlő a visszaesséssel — az elmaradással.

Csak az a baj, hogy Zombor mindig el ké s i k. És ennek a megkésésnek most isszuk meg az árát leginkább, midőn Baja — Báttaszéknél a Dunát átfogják hidalni — és Zombor ipara és kereskedelme várhatja a bezdán — kis-községi áthidalást.

De hát nekünk mindent tanulmányoznunk kell — és bizottságozni. Bizonyos Décei Sándor nevű uri ember 25 év előtt egy tárczacsikket irt Zomborról, melyben megrajzolta, hogy milyen lesz Zombor negyed század múlva, mert már akkor óriási forrongás volt észlelhető Zombor város jövője érdekében. — A gőzfürdőt tanulmányozták, a közvilágítás megjavítására bizottságot küldtek ki; Moró kapitány a Zombor-apatini villamos vasut irányát nyomjelezte, Radics György megyei muzeum felépítését sürgette, ártéri kutak furását javaslatba hozták.

Hát bizony azok a jó uri emberek álma — csak álm maradt, — mert mindezen dolgokat mi most tanulmányoznunk, — akár csak negyed század előtt.

Országos hírű nagy vásárainkat csak meséből ismerjük már, — a heti piacok élénk forgalmát a klanterokkal tettük tönkre: ipari életlél, kereskedelmi mozgalmakról ne beszéljünk, mert még nincs itt a farsang utolsó napja. Az általános pangásnak minden irányban érezhető a kihatása. Kitélizik abból, hogy a házak értéke utóbbi évek óta legalább 30 százalékkal súlyedt alá.

Nohát e ténykörülmenyek mind oda mutatnak, hogy Zombor városának kereskedelme, ipara a legválságosabb jövőnek néz elébe, ha még idejekorán elébe nem állanak a káros áramlatnak.

Zombornak katonaságra van szükség. Azon katonai létszám, mely most városunk falai között állandó tartozkodásra van ide rendelve, közel sem jár azonszámhoz, melyet Zombor még ellátni képes volna. E nagy és gazdag várnegye székhelye Zombor több katonaságot érdemel. Utóbbi időkben a város polgármestere többször jelentette a közgyűlésnek,

hogy tárgyal, beszélt katonákkal, — de biz ez csak beszéd, — ígélet maradt.

Sajnosan tapasztaljuk, hogy a hadügyi kormányzat súlyos áldozatokat követel a várostól a katonaság fejében. Általában tradíció az Magyarországon, hogy a kormányzat a városokat nem istápolja és különösen támasz nélkül áll az a város, melyet a kormány magas figyelmére és gondozására nem érdemesít. Utalunk arra, hogy a mult században, midőn a megyék oly hatalmasak voltak, hogy az abszolút kormányval szembe szálltak, a városok még semmi önkormányzattal nem bírtak és csak rövid idővel a szabadságharc előtt kezdenek a városok előnyomulni. Természetes, hogy ma más a városok jogállása, de most is tapasztaljuk, hogy a kormány csak egyes városokat támogat, melyek folyton kapnak új intézményeket, viszont más városokkal nem törődik. Pedig a nemzeti erő fejlesztésére nem jó politika az, mely egyes helyeket más helyek rovására privilegizál. A múltvett külföldi államokban számos nagy vidéki város van, melyekben buzog a nemzeti élet őserije és nem nyomja el egyik a másikat, hanem egyformán istápolva, egymással versengve idézik elő az ország gazdságát és a nemzet dicsőségét.

Tudjuk jól, hogy ezt a kérdést úgy két-három hét alatt nyelbe íltni nem lehet Nem lehet azért, mert a hadügyi kormány eljárása, felülvizsgálata, hosszadalmas dolog. De épen ezért kell szorgalmazni a kérdés megoldását, hogy minél gyorsabban legyen segítve a város kereskedelmén és iparán. A városnak azonban ezt a kérdést nem szabad garaszkodással elütni, mert egyrészt ez az úgy egy is meghozza a maga kamatait, másrészt a közönség halaszthatatlan és eltelhavágó érdekeit tartva szem előtt, a városnak szigorú köteleseége, ezt a valóban sokat segítő kérdést a megvalósulás útjára terelni.

Sok tenni valóink között előkelő helyet foglal el ez a kérdés. Részletezni nem is szükséges a dologot, hogy miért. Tudja azt a kereskedő, iparos, gazdaember, hogy mi előnyöket huzhat ezekből s tudja ezt az egész város társadalma is. És ezért szükséges, hogy közös erővel is támogassa Zombor város közönsége ezt az eszmét.

Még ha társadalmi szempontból veszszük az ügyet, ugy végeredményben ez is javunkra szolgálhat, mert bizonyos

tekintelben a város intelligenciájának színvonala emelkedik ezáltal.

Telbát több katonaságot Zombornak. Legyen ez egy új jelszó a többiek között. Legyen ez a kivivandó czélok egy újabb részlete, mely czélok egy cenzentrum felé gravitálnak — az általános pangás megszüntetésének czélja felé.

És ha ez a többiekkel együtt megvalósul, ugy megváltozik a város képe is és meggyöződésünk, hogy Zombor, mely egy nehezen hozzáférhető szigetlet képez Magyarországon, oda fejlődik, hogy góczpontja lehet Bács-Bodrogh vármege anyagi és szellemi életének.

* **A zentai hid.** Zenta város közönsége nevében kedden délelőtt nagy küldöttség járt Széll Kálmán kormányelnök belügyminiszternél, Lukács László pénzügyminiszternél és Láng Lajos kereskedelmi miniszternél a zentai hid-kérdés ügyében. A küldöttség tagjai voltak Latinovits Pál főispán vezetése alatt, Mikosevits Kanut főszolgabíró, Kabos Armin a népgyűlés volt elnöke, Bruckner Gyula, Bala Károly, Schwartz Lajos, Stolz Dezső, Pintér Károly, Papp József, Gróf József, Hirschler Ferencz, Mezei Elek, Kovács László, dr. Kovács Jenő, Láng László, stb. Latinovits Pál főispán adta elő a kérelmet. A zentai kereskedőket és iparosokat első sorban érinti ugyan végtelenen a hidkatasztrófa, ámde a hid-beomlás okozta nagy veszedelem pusztító hatását közvetve és közvetlenül érzi már Zenta város összes lakossága, mert az ingatlan vagyonnak: a házak, telkek és lakások értékének lihetetlen módon való visszaesése, az élelmi czikkneknek a megcsappant piacei forgalom miatt megdrágulása, minden zentai polgárt egyaránt sújt és a városi és állami hivatalnokoknak a drágasági pótlék iránt való igényük már a legközelebbi jövőben elvitázhatatlanul jogosult lesz. Kéri a zentai vashidnak sürgős felépítéséhez az állam segítségét, kamatmentes vagy hosszú lejáratu kölcsön alakjában. És addig is, a míg a vashid elkészülhet, kéri a régi fahid ideiglenes helyreállításához szükséges 70—80 ezer koronának abból a hosszulejratu vagy kamatmentes kölcsönből való előlegezését, a mely összeg a zentai vashid céljaira az állami költségvetésben előgyeztetett. Széll Kálmán miniszterelnök szívesen fogadta a depu ázóbt Mir a multkoriban, mikor ugyanezen tárgyban a zentaiak nála jártak, hangsúlyozta, hogy a kérvényt valóban méltányosnak találja és hogy azt a maga részéről mindenképen támogatja. Szükséges azonban, hogy kérésüket a többi érdekelt miniszterek és különösen a pénzügyminiszternek is figyelembe, jóakarataiba ajánlják. Meg van gyöződve, hogy a pénzügyminiszter most fog találni a kérdés minden érdekelt szemléltető megoldására. A maga részéről meleg érdeklődéssel kíséri az ügyet és készséggel fogja miniszterársánát.

pártfogására ajánlani. A kormányelnök szavait zajos éljenzéssel fogadta a küldöttség. Latinovits főispán bemutatva ezután a küldöttség tagjait a miniszterelnöknek, a ki mindegyikkel kezet fogott. A küldöttség ezután Lukács László pénzügyminisztert kereste fel. A főispán változta itt is a küldöttség kérelmét, átnyújtva a miniszternek a négyüléses memorandumot. Lukács László pénzügyminiszter kiemelte, hogy az ügyet ismeri, s a mit a kormány megtehet a törvényes szabta kereteken belül, készséggel biztosítja a küldöttséget, meg is fogja tenni. Katasztrófával, rendkívül súlyos elemi csapással állunk szemben, helyénvaló a jóindulatú támogatás. A dolog azonban, lévén hidépítésről szó, első sorban a kereskedelemügyi miniszteriumot illeti. Ha itt már végzetek vele, s az ügy átkerült a pénzügyminiszteriumhoz, azonnal elővetéti, hogy a kérdés megoldása minél előbb megtörténhessen. A miniszter beszédét élénk tetszéssel fogadták s a főispán meglepő szavakban mondott a biztató szavakért köszönetet. Azután a küldöttség a kereskedelemügyi miniszteriumban Láng Lajos kereskedelemügyi miniszternél tisztelteti, a ki szintén megnyugtató választ adott.

* Bács vármegye pénzei. A vármegye házi pénztáranak államosítása folytán, az átadás f. hó 12-én ért véget. Az államnak át lett adva összesen 6,700.000 korona. A számvéveségi munkálatot Zottományi Mihály tb. főszámvéveső végezte díszesretele buzgalommal, — bár nem nagy kedvvel.

* Baja-Báttaszéki áthidalás. Nagy lehangoltságot idézett elő Baján azon kipattanás miniszteri nyilatkozat, melyet Láng Lajos kereskedelmi miniszter a tavalyi nagy küldöttség előtt tett, mely alkalommal nagyon kiemelte a bajai talajviszonyok rossz voltát, a miből az is következhet, hogy az áthidalás nem közvetlenül Baja határában lesz esetleg. Egyébként — mint Bajáról értesültünk — ott biztos forrásból tudni vélük, hogy a M. Á. V. igazgatóságában most folyik a Baja-Báttaszéki közt építendő hid terveinek felülvizsgálata és végleges megállapítása. Baja város irányadó férfiai most nagy erőfeszítéseket tesznek, hogy a tervezett áthidalás a város közvetlen közelében történjen.

* Vármegyei gazdasági szövetség. A mezőgazdasági életben újabb mutatkozó modern és egészséges szellem, amely a gazdatársadalmat tömörítésre és együttműködésre ösztökéli, minduntalan újabb gyümölcsöket terem. Vasárnap alakult meg a Bács megyei Gazdaszövetség, amely angol és német mintára, hivatva lesz a belterjes gazdálkodásnak ott kipróbált rendszereit nálunk meghonosítani. Az alakuló ülésen már ötezer gazda lépett be a szövetségbe, amelynek értelmi szerzője Latinovits Géza országgyűlési képviselő, aki az elmúlt ősön tanulmány uton volt Angliában és Hollandiában s tapasztalásainak gazdag kincseit most gazdáink javára értékesíti. Ez a nagyfontosságú gazdasági intézmény messze túlszárnyalja Bács megye érdeklődését. Jelentősége belevág az országos gazdasági életbe s hivatásai azonos a híres Bund der Landwirthe nevet viselő hatalmas német birodalmi testület céljaival, de azért ennél még sokkal nehezebb, mert bevallottan akarja a mezőgazdasági érdekeket a kereskedelmi és

ipari érdekekkel lehetőleg összehangba hozni. S különösen az eddigelő nálunk elhanyagolt mezőgazdasági ágak, mint a gyümölcs- és tejtermelés, állattenyésztés és tojáserőltetés s a gazdasági élet számtalan próbált és nagyobb érdekei nyerne meg az együttműködés által tökéletesebb kielégítést. Az agrár és merkantil törekvésnek harmonikus egybeolvását célozzák a szövetség alapszabályai is. S a külföldi tőkének a magyar termékek kivételére leendő irányítását egy ilyen szövetségzés valósíthatja meg leginkább. A fűc-megyei Gazdaszövetség alakuló ülésén Latinovits Pál főispán elnökölt. Megjelentek Lukács György Békéscsaba főispánja, Serbán a földmivelési miniszter kiküldötte, Latinovits Géza, Hadzsy János, Jovánovics István, Mihálovics Kornél országgyűlési képviselők s a megye gazdáinak színe java. Az elnök megnyitóbeszéd után, amelyben lelkes szavakkal hívta fel a gazdaközöniséget a fontos és mélyreható intézmény felkarolására, Galamb Sándor öbecsi birtokos, a gazdasági szövetségzés eszméjének buzgó harcosa, ismertette a szövetség alapszabályait, amelyek szerint a gazdasági ágak fejlesztése és az eddig elhanyagolt mezőgazdasági cikkeknél a külföldre leendő kivitele. Miután az alapszabályokat egyhangulag elfogadták, Latinovits Géza választották meg elnöknek, alelnöknek Piukovics József és dr. Hadzsy János képviselőket, Galamb Sándort pedig a szövetség ügyvezető igazgatójává. Majd nagy lelkesedéssel Piukovics Ottó nyugd. táblabíró szép szavakkal megokolt indítványára diszelnökkel Latinovits Pál főispánt kiáltották ki, akinek indítványára Darányi Ignác földmivelési minisztert táviratilag üdvözölték. A szövetségbe eddig mintegy ötezer gazda lépett be. Ügyeszekké megválasztottak: dr. Grünbaum Pál (Ó-Becsé) és dr. Schneider Károly (B.-Kula.) Az alapszabályok megvitatásánál felszóltak Ráczy György, Serbán János és Fernbach Károly.

* Visszavonják az iskolaszéki rendeletet. Az iskolaszékek részére kiadott új Utasítás tulajdonképpen nagy vizsdatetsztet szült a nagyobb városokban s nemcsak Szeged, hanem a többi törvényhatósági joggal felruházott városok közül Arad, Nagyvárad, Temesvár és Kolozsvár is egyenesen megtagadták az utasítás végrehajtását, mert sérti a városok önkormányzatát. Az új Utasítás ugyanis egy kalap alá vonja a legnagyobb, legintellektuálisabb városokat a legutolsó kisközségekkel s megfosztja a városokat nemcsak a szavazatok árán létesített és fenntartott iskolák kormányzatától, de még a tandíj-jövedelmektől is, amelyek az iskolafenntartás részbeni alapját képezték eddig, sőt törvényellenes intézkedéseket is tartalmaz. Szeged város iskolaszéke éppen legutóbbi, multheti ülésén fogadta el azt a javaslatot, amelynek alapján megtagadta az új Utasítás végrehajtását s elhatározta, hogy átír a törvényhatósági bizottsághoz: írjon fel a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez az Utasítás módosítását. Ennek a feliratnak eredménye is lesz. Ugyanis a kultuszárca bizottsági tárgyalása alkalmával Barabás Béla dr. országgyűlési képviselő szóval tette Szegednek és a többi városoknak

ezt a mozgalmát s Wlassics miniszter megígérte, hogy hozzá fog járulni a városok feliratához, a mi más szóval azt jelenti, hogy visszavonja és módosítja a sérelmes utasítást. Barabás Béla szerint ugyanis a közügyi iskolaszékekre vonatkozó rendelettel a miniszter megsértette a törvényt. Ez az oka, hogy a városok megtagadják annak végrehajtását. Wlassics Gyula miniszter erre kijelentette, hogy az új iskolaszéki utasítás kibocsátásánál a legjobb nemzeti szempontok lebegtek szeme előtt. Ami líbia a dologban, különösen a törvényhatósági joggal felruházott városokban előfordulhat, azt a legnagyobb készséggel javítani fogja. Az iskola belételeire vonatkozó intézkedéseket azonban fentartja.

* A tanítóképzők új tanterve. Wlassics Gyula miniszter most adta ki a tanítóképzők új tantervét. Az új tanterv, melyet a miniszter a tanfelügyelőkhez intézett letelelet kísérletben adott ki, a tanítóképző-iskolákat mint önálló szakiskolát állítja elénk. A közoktatásügyi kormány az új tantervben pedagógiai elméletnek és gyakorlatnak a többi tantárgyak között első helyre, a főszűrt azonban nem az elméletre, hanem a gyakorlatra helyezi, egyszersmind a közműveltségi tantárgyakat is belevonja a szakképzés körébe és ezek tudományos színvonalát emeli. Az új tanterv a tanítóképzés egészére törekszik s megszünteti a tanító-és tanítóképző-intézetek rendjében eddig fennállott különbségeket és lehetőleg alkalmazkodik a felekezeti tanítóképző-intézetek szükségéhez. A pedagógiai tantárgyakon kívül az új tanterv főleg azokat a tantárgyakat emeli ki, amelyek a nemzeti nevelésnek, a hazafias szellem ápolásának leghathatósabb tényezői. Különösen a magyar nyelv és irodalom, a magyar történelm és a magyar föld ismeretlege foglalják el a tekintetben a főhelyet. Magyarország földrajzát az új tanterv a harmadik évfolyamba helyezi. A mennyiség- és természettudományi tantárgyaknál szintén javító újítások vannak. A művészeti tantárgyak heti óraszám jelentékenyen szaporított. A képesség- és gazdasági oktatás kiterjedtebb alapon való szervezése elősegíteni igyekszik azt, hogy a népoktatás a gyakorlati életre kihatóvá tétessék s hogy a népiszkola a maga kulturális céljainak, valamint nemzeti és állami feladatainak megoldása mellett egyuttal képes legyen szociális hivatását is betölteni.

Szabad lyceum.

A január hónapra megállapított ciklus első előadását Trischler Károly, a „Bácska“ h. szerkesztője tartotta, II. Rákóczy Ferencről és koráról olvasta fel beható tanulmányon alapuló értekezését.

Vázolja magyarországnak a győzedelmes zentai csata és az ezt követő karloviczi békekötés utáni sanyargatott helyzetét. A karloviczi béke nem csak a Thököly-féle fölkelést verte le teljesen, hanem minden magyar nemzeti törekvésnek elvágta útját. Hazánk nem várhatott a töröktől semmit, mert annak ereje meg volt törve, a fölkelők vezérei távol idegenben éltek.

Budavára visszafoglalása után a bécsi udvar jogot formált Magyarországra és a beolvasztás politikája minden téren hatalmasan fenyegette hazánk sorsát. A haza és a nemzet ellen elkövetett súlyos bűnökön kívül nagy baj volt az adók óriási mennyisége, melyet az osztrák kormány a törökökkel viselt, háborúk hadiköltsége címén követelt.

A zsarolások az országban nagy elégedetlenséget szülttek. Az egész ország forrongott. Vezér kellett a magyar nemzetnek! És a magyarok istene elküldötte.

Egy napon megszólaltak a harozza hívó tárogatók, lengettek a lobogók és talpra kelt az egész nemzet: Rákóczy Ferenc hívó szavára, aki fia volt Zrínyi Ilonának, ama hőselkü asszonynak, aki 5

hónapig védelmezte Munkács várát, Caraffa ostroma ellen. A vár átadása után Zrinyi Ilona számlizetésbe ment, gyermekeinek gyámja Kolonits pedig Juliát az orsolya szűzek zárdájába, Ferenczet pedig egy Jezsuita kolostorba vitte. Rákóczy szálka volt a bécsi udvar szemében. Már ebben az időben is nagy hévvel gondolt a haza és a szabadság sorsára. Juliának nem sokára bekövetkezett férjhozmenetele jelentékeny megjavította Rákóczy sorsát, sőt sikerült kiszékelni, hogy birtokaira hazabocsássa. 1643-ban vette nőül Amália hercegnőt és azután Kőben, majd Bécsben tartózkodott. A bécsi kormány félt tőle és kémekkel vette körül. Ez szerfelett sértette és amikor hirtelen vette, hogy az osztrák zsoldosok egyik várát elpusztították, haza költözött Magyarországra.

Sárosi várában nyílt házat tartott. Számosan jártak hozzá, különösen a felsőmagyarországi főurak. Ezeket az összejöveteleken a haza sorsán tanakodtak. Bercsényi, Okolicsányi, Vay Adám, László, Szluha, Orbán, Sárossy voltak bizalmas barátai.

Nem akarta hazája sorsát kockára tenni és előbb XIV. Lajostól, kért segítséget a viselendő szabadságharchoz. Amde levele az udvar kezébe került és Rákóczyt letartóztatták. Hosszú vizsgálati fogsága alatt elhatározta, hogy megszököik, ami meg is történt. Lengyelországba menekült.

XIV. Lajos hogy a Habsburgokat két tűz közé szoríthassa, végre megadta Rákóczy fölkeléséhez a várvavárt segílyt. Rákóczynak egy váratlan segélye támadt a magyar haza földjén. Ez az általánosan megvetett, elnyomott parasztság volt.

1703. évi június hó 14 napján szólt meg először a Rákóczy nóta. Fegyverre kelt az egész nemzet és az Isten megáldotta a fegyvereket. Vak Byttyán, Bezeredy, Ocskay, Kisfaludy, Károlyi, diadalra diadalt arattak.

Mily kitünő híre volt Rákóczynak egész Európában, fényesen igazolja, hogy I. Péter császár Rákóczynak ajánlotta fel Lengyelország trónját. Rákóczy azonban nem azért tűzte ki a szabadság zászlaját, hogy idegen koronát szerezzen és visszautasította ama királyi címet, melynek elnyerésére ősi hiába törekedtek.

E körben a francia király cserben hagyta a felkelőket a nép belefáradt a sok harcba, az osztrák császár hatalma pedig árulásra csábította Rákóczy legvitézebb generálisait és az anódi gyűlésén fölmerült a béke kérdése. Az anódi gyűlés után beborult Rákóczy ege. A felkelő csapatok egymásután vereséget szenvedtek és a kegyelműdítést a romhányi és vadkerti csatavesztés adta meg. A német császár elfogadható békét ajánlott, Rákóczy felmentette hiveit a hűségeskü alól és felhatalmazta Károlyit, hogy Pálffy generállal tárgyaljon. Így keletkezett a szatmári békekötés 17. május 1-én. A békekötés után Lengyelországban, majd francia földön és végül Rodostóban töltötte hátralevő napjait 1735. ápr. 8-án bekövetkezett haláláig.

Nem halt meg: ami földi volt benne, az ott maradt az idegenben, de a lelke, a szive, a szabadságszeretete ittmaradt magyar földön. Mint legdrágább nemzeti kincsét megőrizték az ősök és azoktól szent örökségként száll ivadékra és amikor földi elmulása után másfél századdal újra megnehezült az idők járása felettünk, felgyújtotta a magyar szivekben a hon és a szabadság szeretett régi lángját, talpra állt a magyar és a szabadság, szózatára mindnyájan elmentünk!

Trischler felolvasását a nagyszámú közönség élénken megtapsolta és előadóknak sokan gratuláltak.

A »Leánydalok«-ból.

Nem jön a levele, mindhiába várom,
A tűnő napokat hiába számlálom,
Nem írja mint régen: „Édes boldogságom,
Szomorú életemek gyönyörű csillaga . . .
Fehér gyöngyvirágom!”

Nem jön a levele, bárhogy vágyom rája;
Minden betűjére, minden kis sorára,
Szerelmes lelkének titkos óhajára
Forró ajakának egyetlen, elszálló
Kicsiny sóhajára.

Nem jön a levele! Én Uram Teremtőm
Segíts meg ez egyszer, te légy a meg-
[mentőm.

S bár hazugság volna mindenik vonása;
Vágyakozó szemem a keze írását
Csak még egyszer lássa!

Unger Ila.

A hun-székely irás emlékei Bács-Bodrogh varmegyében.

Az úgy nevezett hun-székely vagy rovó-írás emlékei nemcsak egyes kódexekben, hanem országszerte a nép által itt-ott készített tárgyakon is előfordulnak, a melyeknek felkutatása és összegyűjtése nagy kultur fontosságú feladat. Irodalmi és néprajzi szempontból kívánatos, hogy a rovó írás netán még meglevő emlékei kinyomozzuk, mert tudományos köreink már régóta törekednek eldönteni a kérdést, vajjon a rovó írás valóban oly irás faj-e, a melyet őseink keletről hoztak magukkal, vagy pedig holmi később keletkezett, mesterséges uton összeállított titkos jelvények tákolmánya.

Mivel a hun-székely irás nálunk az alföldön állítólag szelölt igen el volt terjedve, valószínű, hogy Bács megyében ez irmodor emlékeit szintén feltalálhatjuk, sőt talán úgy, mint más megyékben, itt-ott ma is használatban van.

A községek intelligens elemei, a lelkesek, tanítók, egyházi és világi előjárók, birtokosok és bérlők, kik a népközpont leginkább érintkeznek hasznos dolgokat fognak végezni, ha a többször említett írásmód felől egyeseknél tudakozódnak a felkutatott nyomok alapján a kiveszőben levő hun-székely betűrovás geográfiai elterjedéséhez új adatokat szolgáltatnak.

Dudás Gyula dr.

A fentebb elmondottak kapcsán említjük meg, hogy a rovóírás emlékeinek összegyűjtésével és megfejtésével a magyar tudományos akadémia, a nemzeti múzeum néprajzi osztálya, nem különben a magyar néprajzi társaság is most foglalkozik. Csak öröndetes tehát, ha valaki varmegyénk területén is kutatja és összegyűjti a még meglevő emlékeket, mert csak úgy lehet a hun-székely irás körül kifejtendő tanulmány teljes, ha az ország összes vidékei hozzájárulnak ahhoz. Az úgy minél szélesebb arányú felkutatást tehát a magunk részéről is melegen ajánljuk varmegyénk művelt közönségének figyelmébe. Szerk.

Városi ügyek.

»Zombor szab. kir. város-
törvényhatósági bizottsága«
keden tartott rendkívüli közgyűlésében a városi házépítésznek 1903. évi pótköltés-előirányzatát megállapítván az az erre vonatkozó közgyűlési határozat kapcsán folyó évi január hó 14-étől számított 15 napon át Gyurúsits György városi főjegyző hivatalos helyiségében közszemlére kitéltetett és ellene felebezések ugyanezen idő alatt a városi tanúhoz egyezve betérjeszhetők.

»Zombor szab. kir. város-
jogügyi bizottsága«. 1903 évi január hó 15-én (csütörtökön) délelőtt 11 órakor (a városi háza tanácstermében) ülést tart. Konráth Rezső volt városi kertész ellen indítandó kártérítéssper tárgyában.

»Városi közgyűlés«. Zombor város 1. hó 12-án kedden d. e. 10 órakor Hauke Imre polgármester elnökele alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a tisztviselők, segéd és kezelő személyzet felítés emlésénél előállott 32.000 korona különbözet felezésére a közgyűtés 8% pótladó emelést szavazott meg 1903. évre. Ezen 32 000 korona többletet fel lesz még használva ez évben 1689 kor. 28 fillér vagóhídi kölcsön maradvány, 8301 kor. 22 fillér lakanyai kölcsön maradvány is. A felítés lemelés 44.832 korona többletet involvál.

Hírek.

* Kitüntetések a közel jövőben. Rohonyi Gyula Ujvidék város országgyűlési képviselője — hír szerint — legközelebb udvari tanácsossá fog kinevezetni. Mint híriük, dr. Pavloits Simon Bács-varmegye tisztí főorvosa pedig kir. tanácsosi címet kap.

Hymen. Scherer Rezső, a zombori ifjúság kedvelt tagja, varmegyei t. b. aljegyző e hó 17 én d. e. 9 órakor esküszik örök hűséget Hauke Imre Zombor város polgármester szép leányának, Margitka kisasszonynak.

* Tánczvizgalom. A zombori iparos dalárda 1. évi lebr. 1-én tánczcal egybekötött hangversenyt rendez.

† Halálozás. Özv. Jakobb Józsefné szül. Falcione Josefa asszony élte 79-ik évében meghalt Zomborban. Az elhalálozott édes testvére volt Falcione Gyulának, Zombor város nagy jöttevőjének; — nagy anyagi nélkülözésben tengette élete utolsó éveit, rokonaitól némileg segítve.

* Fontosabb hazai események évfordulói e héten. Január hó 12-én 1861-ben született Kozma Andor. 13-án 1847-ben meghalt József Nador. 14-én 1875-ben „A falu rozsa” első előadása. 15-én 1845-ben a „Budapesti hiradóban” megjelent az első magyar szépirodalmi tárcza. 16-án 1835-ben meghalt Horvath János — és 1849-ben született Mikszáth Kálmán. 17-én 1850-ben született Endrődy Sándor. — és 1897-ben e napon halt meg Vajda János.

* Schweidel József arcképe. Balogh Sándor dr. az aradi vértanu veje megküldte gróf Kreith Béla útnán Vértési Károlynak a zombori Schweidel szobor bizottság elnökének Schweidel József honvédtábornok aradi vértanu jól sikerült arcképét, ki azt a varmegyei történelmi társulatnak beküldve, az ott elhelyezést nyert.

* Viszásságok helyi élelmi piacunkon. Zombor szab. kir. város-hoz nem illő abkrita állapotok uralkodnak heti piacainkon, melynek mielőbb megváltoztatását városunk minden rendű és rangu fogyasztó közönségének érdekében — kellő erélyvel kérjük a főkapitányság vezetőjétől. A kis és nagy kartelek szomorú időszakában a mikor a fogyasztó közönség egyes kereskedők kapzsiságának úgy is ki van szolgáltatva, nyomasztó, elviselhetetlen hatást gyakorol gazdaszónyainkra azon viszás helyzet, hogy heti piacunkon a legszükségesebb élelmi cikkekkel, tojást, baromfit stb. a közvetítő kereskedelem óriási módon megrágtija. Ma már falu helyeken is oly szabályrendelet van, mely a fokaf és kereskedők garudáldokúsait megfékezi, t. i. ki van adva a rendelet, hogy kereskedőnek export czélokra baromfit, tojást és élelmi cikke-

ket telen reggel 9 és nyáron 8 óra előtt venni, elkobzás terhe mellett, tilos. A rendőri közegek szigorú utasítással vannak ellátva. Piacunkon csak úgy hemzseg a kofa sereg, úgy hogy a vevő közönség sem baromfit, sem tojást, sem gyümölcsöt közvetlen a termelőtől nem is vehet. Vagy nem abszurdum az, ha a baromfikereskedő tizedes mérlegével kiáll a piacra, és ott bérze árakat diktál a vevő közönségnek s már kora reggel összevásárolja libákat, tyúkokat, tojást stb. stb. Hisz mi itt Zomborban drágábban fizetjük e czikkokat, mint a budapesti, ki a vásár esernyőben kénytelen szükségletét fedezni! Ezen állapotok szanálása végett kérjük kapitány-ságunk vezetőjét, fogjon hozzá a márékkal és tisztítsa meg piacunkat ezen tarthatatlan állapotoktól, tüzzön ki az export kereskedők részére bizonyos árakat, melyen belül venniük tilos legyen mindaddig, míg a városi fogyasztó közönség szükségletét beszerezte. Minden kihágást pedig szigorúan büntessen. Egy 30.000 lakosú város közönségének érdeke fűződik e kérelem teljesítéséhez. — Elvárjuk, hogy főkapitányunk ezen állapotoknak minél előbb véget vet.

* A zombori takarékpénztár mérlege. A zombori takarékpénztár választmánya e napokban tartott ülésén megállapították a múlt évi mérleget és előkészítő határozatot hoztak a legközelebb megtartandó közgyűlésre. Tiszta jövedelem 1902. évről 172 254 kor. 30 filler. A választmány részvényeinket 100 korona osztalékat javasol. Ajánlja az igazgató fizetésének felemelését. Jótékonyvezető adományokra 4500 koronát hoz javaslatba a választmány. Henneberg Sándor az új templom részére — ép úgy mint tavaly is bizonyos összeg adományozását javasolta. Kozma László és dr. Grüner Samu ezt elleneztek, részint mivel tavalyi adományával egyszer és mindenkorra adott a takarékpénztár az újtemplomra (?) — másrészt a katolikus hívőknek nem tetszene az, ha ők nem a saját fillereikből építendék fel az újtemplomot. (?) Falcione Lőrincz pártoló felszólalása után a választmány szavazás útján elhatározta, hogy csekély összegekkel, 200 korona támogatja az újtemplom felépítését. Hogy az elmúlt évben ily szép eredményt tudott ez intézet felmutatni ez Falcione Nándor igazgató szakavatottságát igazolja és dokumentálja, hogy az intézet jó kezekbe lett téve midőn egy év előtt őt helyezte ezen diszes de felelőségteljes állásra.

* Tisztujtás a zombori magyar olvasókörben. Bármily egyesület tekintésű, annak felvirágzása nagy részt annak elnökétől illetve annak tevékenységétől függ. Az elnök nemcsak a nevet adja oda, hanem személyes megjelenésével is kifejezi az egyesület iránt való érdeklődését. Aki vissza vonul, az közönyösséget árul el. — A zombori magyar olvasókör tagjai e hónapban választó gyűlésre fogtak össze jönni, ezen okból mondottuk el fentebbi általános elveket (Beküldetett).

* Lemondás. Roediger Lajos a Bács-Bodrogy vármegyei Történelmi Társulat muzeum öre, ezen állásáról, nagy elfoglaltsága miatt, lemondott a legutóbb tartott választmányi ülésen. A muzeum öri teendőt a közgyűlésig azonban végezní fogja. A társulat közgyűlését február hó elején fogja tartani, mely alkalommal a muzeum öri állást is befoglalja tölteni. Több jelöltem emlegetnek.

* A nőegylet thea estélye. A zombori magyar nőegylet thea estélyére a csinosan kiállított meghívókat széjjel küldték. Három asztalnál japán, rokokó és cigány jelmezben Zombor szép úrnői fiatal Hekék segítségével fogják kiszolgálni az amugy is izgatott theát s fekete kávé. A

japán kosztüm készítésénél naposszat dolgozzák a zombori szép Gesák a japáni románczot:

Fiu—fu mandrín volt,
Büszkébb mint akárci,
Fogjabán copfja volt,
Hosszabb mint akárci.

Csiu—esao szatós volt,
Tréfásabb mint bárci,
Liu—lan neje volt,
Gyönyörűsége látni.

Fiu—fu sügva szól,
Gyöttrött szívem lángi,
Liu—lan drága hold,
Aranyom nem talni.

Csiu—esao eselt gondolt,
S meghalt mint akárci,
Fiu—fu átrukolt,
Szép övezgety látni.

Éjszaka láрма volt,
Mít tudom én már mi
Mandrín copf oda volt
Szatósseál még ha halt
Se tessék tréfálni!

* A kis diákok érdekében. Lapunk egyik számban felhívtuk az iskolák figyelmét arra, hogy a gyermekek több oktatási időt jövelna 9 órákor kezdeni. Felhívásunknak eredménykép közöltejük, hogy a rk. tanítótestület a legutóbbi havi tanácskozásán Temunovics József indítványára elhatározta, hogy javaolmi fogja az iskolaszékek az I. II. osztályokra néve a 9-től való tanítást — a jövő tanévben. Dacára a fővárosi iskolák ellenkező állás foglalásának, helyeseljék a tanító határozatát, de nem látjuk át, miért kell a többi osztály növendékeivel kivétel tenni? — és miért kell csak a jövő tanévben hozni gyakorlatba? — Hiszen, ha a pedagógiai és egészségi okok az I. 2. osztályra kivánatosá teszik, azok a felsőbb osztályokra is érvényesek: — és ha észszerű ez újítás, miért kell egy évig várni vele?

* Beszélő Ujság. Általános érdeklődéssel várja közönségünk a zomboti mulatságot, amelyen először látunk és hallunk eleven újságot. A szellemes szövegeket a hetek óta működő dr. Gozsdu Elek vezetése alatti szerkesztő bizottság, dr. Kabos Márton, dr. Peles Adolf, dr. Bruck Armin, dr. Pataj Sándor, Schlieszer Sándorné, Alba Nevis és mások dolgozataiból állította össze, és szebbnél szebb asszonyok és lányokkal mondattja el egy színdarab félének a keretében, a melyet a főszerkesztő dr. Pataj Sándor állított össze. A hirdetések önével lesznek. A fő fő rendezés pedig mint mindig, Popovits Sebő szakavatott kezében van.

* Esküvő. Gabányi László, a zomboti színtársulat tagja e hó 17-én szombaton délelőtt esküszik meg Rónay Manyi kisasszonnyal. — A polgári szertartást Latinovits Szaniszló városi tanácsnok fogja végezni, és utána a róm. kath. templomban fog a frigy megáldatni.

* Bozóky Boriska jutalomjátéka. Társulatunknak igen rokonszenves és kedvelt művésznője, aki a drámai és vígjátéki anya szerepekben a zomboti szép és általunk mindenkor méltányolt sikereket aratott, ma az utolsó előadás alkalmával tartja meg jutalomjátékát. Színe kerül: „Dr. Klausz” ez, vígjáték, amelyben Bozókyknak igen hálás szerepe van. Fölhívjuk a közönség érdeklődését az előadás iránt és hiszszük, hogy telt ház jutalmazni a tehetséges művésznő ambíciózus működését.

* Bács megye mint példa. A torontói újfőispán installációja alkalmával Tallian Béla elszóltta magát, melyet a fővárosi lapok is tárgyaltak és leszóltak arisztokratikus irányzata miatt, — ott nagy kovarovást idézett elő. Most egy volt 48-as huszárnagy a „Bácskerei Hirnapló” mint példára hivatkozik Bács vármegyére s leírja hogy a bács megyei élet mely minden ízében demokratikus

fejlődési, mikép lett azzá. Az utolsó alkotmányos aera kezdetén Bácskában is létezett egy erős nagyuri klikk, ezt 1848. óta „Pecsovics klikkek” nevezték, ezek mindenáron dominálni akarták a vármegyét. Történt a hatvanas évek elején egy megyei tisztujtás, a midőn a vármegye közönségének legnagyobb része a régi gárda egy köztisztelet és közszeretethez álló főúrkat, kipróbált régi tisztviselőjét Zákó Pétert, a mostani parcesovai főispán Zákó Milán újtját alispánnak ohajtottá, a „Pecsovics klikk” azonban a tulságos demokráta és még hozzá balközépi és így az időben ellenzéki Zákót semmi áron sem akarták az alispáni székre juttatni; a törvényhatóság bizottság szabadon gondolkodó demokráta tagjai borzasztó elkéséredéssel vonultak be a tisztujtáshoz, mert köz tudomásúvá lett hogy a főispán is erős intést kapott felülről, hogy Zákót ne juttassa az alispáni székre; a tisztujtás azzal kezdődött, hogy a középsztyái párt a kijelölő bizottságba saját három tagját jelölve névszerinti szavazást kért és győzött. A kijelölő bizottságban azonban nem voltak képesek akaratukat érvényesíteni, mert kisebbségben voltak. Zákót nem kandidáltak, mire a megválasztott három kijelölő bizottsági tag eltávozott, a bizottságban tovább részt venni nem akartak, kijöttek a terembe, a történetek a bizottsági tagokkal tudatták. A bizottság tömörülve három óra hosszág várta a főispánt és a midőn ez megjelent, olyan óriási láрма keletkezett, szekek tördésése s. a. t., hogy mint szemtanu mondhatom, az osztrák Reichsrath Kismiska ahhoz. Ez eltartott órákig, míg a főispán az ülést, melyet újból meg sem nyithatott, felfüggesztette. A skandalum másnap még fokozódva folyt ugy, hogy az egész tisztujtás fel lett függesztve. A miniszternek jelentés tétetett a történetekről, a vége az lett, hogy Zákó Péter Bács megye alispáni székre állt, vége szakadt a „Pecsovics klikk uralmának; attól az időtől datálódik, hogy ott társadalmi ellentétek nem léteznek. A hetvenes években újból próbálkoztak, hogy a vagyonosabb familiák embereiket a megyei tisztikarba akarták beérszakolni; akkor meg az történt, hogy minden egyes alispán névszerinti szavazás történvén, a demokráta az összes strómanokat megválasztották ugy, hogy maga a főispán dőlben meg legjobban az eredménytől.

* Művész estély Bezdánban. A bezdáni olvasóköri dalárda 1903. évi január hó 17-én az olvasókör összes helyiségeiben (Frank-féle vendéglő) saját alapja javára táncvizsgálommal egybekötött művész-estélyt rendez. Kezdeté 8 órákor, Műsor: 1. „Haragoznak, imádkozunk” Népdal egyveleg. Méder Mihálytól. Éneklő a dalárda. 2. Opera részletek. Fuvolán előadja Weszelovszky Ferencz ur. 3. „Bankbányábránd”. Székely Imrétől. Zongorán előadja Loschitz Ella kisasszony. 4. Népdal-egyveleg: a) Zűg az erdő, b) Szomorufűz lombja között. c) Felvégi haz ugy esaloga Gyene Gusztav és Dankó Pistától. Éneklő a dalárda. 5. „Magyar táncok”. Brahms-tól. Zongorán előadják: Loschitz Olga és Loschitz Ella kisasszonyok. 6. „Simon Judit”. Köttemény Kiss Józseftől Szavaija Jámbor Béla ur 7. „Szereznád”. Dr. Horváth Akostól. Éneklő a dalárda.

* Öngyilkosság. Schwarz Jakab B.-topolyai lakost Balog István szállásn megölve találtak s most a gyilkos borzalmas öngyilkosságáról adunk hírt, Balog ugyanis nem bírta ki a lekikaradosást, 1. hó 9-én délután 3 órákor eddig ki nem derített után kezeibe került bicskával nyakát keresztül vágta s dacára a gyors orvosi segítségnek, a földi igazságszolgáltatásnak megmeneti nem lehetett.

* A gazdasszony idejében gondskodjék magáról. Gräber lúre a zombori határban levő szállásán szép házat építtetett s gondtalanul élte napjait fiatal gazdasszonyával. Mult napokban Gräber előrehaladt betegségében, haza vitette magát Apatinba, hol meg is halt. Midőn ezt megtudta hű gazdasszonya, sietett gazdájához s midőn megtudta, hogy az ígérete ellenére végreerdeletben sem hagyott részére semmit, a feletti elkeseredésében, hogy nélkülözésnek lesz kitéve, felakasztotta magát. Gazdájá után másnap nagy részvét mellett temették el Apatinban.

* Damjanich János emléke. A vörössipkás honvédek vértanúhalálát szenvedett tábornok, Damjanich János Óbecsén képezte ki honvédeit. Hosszabb ideig lakott ott a Botra-utcában. Az óbecsei polgárság most dr. Szász István kezdeményezésére mozgalmat indított, hogy ez a ház emléktáblával jelöltessék meg.

* Párbaj ellen. A párbajt ellenző mozgalom az országban mint nagyobb hullámokat ver. Ujabban, mint értesülünk Baján és Újvidéken mozgalom indult meg a párbaj ellenes liga megalkotására, nemkülönben a szegedi „Arpád” szabadkőműves páholy is állást foglal e társadalmi kínóvós ellen. Győr város közgyűlése elhatározta, hogy feliratot intéz e tárgyban a képviselőházhoz, s azt pártolási végett a törvényhatóságoknak is megküldi. A krakkerek és párbaj hősök alkonyát jelenti e mozgalom.

* Ő-Szivacz ifjusága. Sylvester estéjén táncvizsgálommal egybekötött színi előadást rendezett, mely anyagilag és erkölcsileg egyaránt jól sikerült. Felülírtak a következőket: Neugebauer Dávid 2 kor. Bróder Fülöp 2 kor. Löbl Jakabné 2 kor. Ferencz János 1 kor. Neugebauer Samuel 50 fil. Deutsch Rezső 40 fil. Krausz Gusztáv 20 fil.

* Dungserszky Lázár javul. Mint Areoból értesülünk, az ott időző Dungserszky Lázár bácskai nábob ideg-bajában határozott javulás állott be.

* Nyugdíjazott tisztviselő. Thury Mátyas Baja város 31 éven át volt tisztí főügyésze a jól megérdemelt nyugalomban vonult.

* Eljegyzés. Ilj. Kovács Gyula ó morovizéi ev. ref. tanító eljegyezte Tóth Juliska ev. ref. tanítónőt.

* Beteg bankfőnök. Prokesch Ferencz, az osztrák-magyar-bank újonnan kinevezett szegedi fiókbank főnöke, kit városunkban és vármegyénkben a kereskedelmi világ mint tiszteletré méltó pénz szakember jól ösmeretes, súlyos betegen fekszik Szegeden.

* Új pósthivatal Csantavéren. A budapesti—zimonyi vasutvonalon fekvő Csantavér vasútállomáson „Csantavér 2^a” elnevezéssel 1903. január 16-án új pósthivatal lép életbe, mely levél-, pénz- és csomagküldemények, 1000 koronáig terjedő postautalványok, utánvételek és postai megbízások felvételével, továbbításával és leadásával, továbbá posta takarékpénztári teendőkkel van megbízva. Az új pósthivatali összeköttetését a Budapest és Zimony közt közlekedő 905, 906, és 908. sz. vonatok utján nyeri és kézbesítési körületébe a csantavéri pályaudvar telep. Nagyfény-pusztá, Vámetelek-pusztá, Veres-pusztá, Nagyfényi család. Plukovics telepek és Mtiavics malom tartozik.

* Szociálista népgyűlés. A bajai nemzetközi szociálisták vasárnap délután 3 órakor népgyűlés ideje alatt az eső teljes erőből zuhogott, mégis a szabad ég alatt tartott gyűlésen mintegy 100—150 férfi, egy sereg asszony és sok gyerek jelent meg. A gyűlésre a központból Budapestről Gerbai Sándor jelent meg, ki a szociálisták

elveit fejtegette, de valami nagy lelkesedést nem tudott kelteni. Figyelemre méltó azon védekezése, hogy a szociálisták nem akarnak vagyoni osztani, csupán a munkások sorsát kívánják lékés úton, a törvényhozás segítségével jobbra fordítani. El cérendő, hangoztatja, az általános szavazati jog szükségességét, Gerbai után Blahovics József helybeli iparosgepé mondott még néhány lelkesítő szót és azután a népgyűlés csendben és rendben feloszlott. Ugyanaznap délelőlt színter Gerbai közbenjöttével megalakult a bajai kőművesegylek szakszervezete.

* Templomépítés Bács-Feketehegyen. A bács-feketehegyi ág. hitv. evang. egyház új templomának felépítésére árlejtést hirdet. A templom felépítésére 35.706 korona 72 fillér van előirányozva s a versenytárgyalást f. év. február 4-én, délelőlt 10 órakor a lékési hivatal helyiségében fogják megtartani, ahol a tervek, költségvetés és egyéb feltételek is megtekinthetők.

* Selyemgombolyító gyár. Mint értesülünk a kormány Mohácson selyemgombolyító gyárat akar létesíteni. A dolog azon fordul meg, hogy a kormány Mohácsról 120.000 K. hozzájárulást kíván. Az összeget úgy kellene felvonni törlesztéses kölcsönképpen, 50 év alatt volna visszafizetendő és a kormány az 5 1/2%-os évi tőke és kamattörlesztéshez évenként 3% kal járulna hozzá. Ezt a feltételt Mohácson előnyösnek tartják és valószínűleg el is fogadják, már csak azért is, mert a főnő a szegényebb néposztálynak évi 80 ezer korona jövedelmet biztosít. Bezeredy kormánybiztos által közbeocsajított hivatalos statisztikából úgy olvastuk, hogy az egész országban a selyemgyártás terén Bács megye s Zombor áll első helyen. Vajon nem lenne e helyes és igazságos, hogy Zombor egy selyemgombolyító gyárat kapjon, hol ugyancsak szintén szegény néposztály bővében van, akinek nem kevésbbé segíteni kellene. Az újvidéki selyemgombolyító gyár ugyanis alig képes elvégezni az egész Bácskából oda torló munkát.

Színház.

Béni bácsi.

Szombat, „a legjobb” színházi nap eddig rendszeren meghozta a maga telt házát; sajna a szezon legvégén most már ezen a napon is nagyrészen üres nézőtér előtt folyt az előadás. Színrekerült Beóthy Lászlónak egy színpadunkon még ismeretlen bohózata. A jórésben eredeti bohózáti expedientek sok derűtséget keltekkel és a közreműködők is nagy kedvvel játszották szerepeiket. A jó példával Somlay járt elől, aki a sok akadályltnál mászó és szuszárzázadost alakította, melléje soraközik Köndrát Ilona a bájos kis feleség routinál megjátszott szerepében. Mezei a ezmszerepben mutatta be a bohózatokban jól érvényesülő kitéző kvalitásait. Agotai mint Roken Mátyas kelteve alakításával sok kaczagást és Heltai, aki egy epizod szerepben ügyeskedett.

Vasárnap délután a jólismert bájos angol operett, **San-Toy-t** ismételték meg Eörsy Izabellával a ezmszerepben, aki mint első ízben is, ezúttal rendkívül izléses kosztümjével, nemkülönben az édes, fillemászó Sidney Jones-féle muzsika szabatos interpretálásával nyerte meg a nagyszámú publikum élénk nyílvánuló jólesését. A többiek is ambícióval és igyekezettel játszottak.

Este Bokor Józsefnek 100 arany pályadíjjal kitüntetett népszínműve,

Télen

ment. Hogy az újdonság nem ért el kellő hatást, nem a szereplők hibájából ered, akik a vontatott, dücögős előadás dacára is jóakaratakról győződtek meg a közönséget, hanem hibáztatandó a helytelen, e helyen számtalanszor érelyesen kifogásolt

egypróbás rendszer, melynek következtében a legnagyobb ambíció sem képes szánalmas kapkodásnál, a túrsult jó hírnevét mélyen leszállító bizonyítatlan előadásoknál egyebet produkálni. Valóságos borsorkányiség volna egy olvasópróba után többet is nyújtani.

Kedden a **Svihokok** harmadszor.

—r.

Közgazdaság.

Vetőmagvak. (Mauthner Öljön tudósítása.) Vörösherepag. (Lóheremag.) A lefolyt héten csendes volt a forgalom, a mennyiben csak néhány kocsirakománnyal szorított. Bár a gazdák már rendelnek és Németország részéről a kereslet még mindig tart, az üzlet még sem lett élénkebb, de az irányzat továbbra is szilárd maradt. Luczernemag. Az összes termelő országokban, első kézben jofórman már semmi sincs és általános azon nézet, hogy februárban az árak emelkedni fognak. Takarmánypagmag. Németországi ajánlatok sürűbben érkeztek — az oberdory répa-magot kivéve mely úgy látszik az idén sem fogja fedezni a szükségletet. Baltaczim. Egy nagyobb tétel 14 koronáért vették meg 10 kgknt ab állomás. Bükköny és Muharmagból igen élénk volt a kínálat. Jogyzések nyersáruért 50 kgknt Budapest. Vöröshere 62—74 kor. Luczerna 52—54 kor. Uhartag 9 1/2—10 1/2 kor. Baltaczim 12 1/2—13 1/2 kor. Bükköny 7—7 1/2 korona.

Nyíltér. *)

Dr. Molnár Gyula

— fővárosi ügyvéd —

Bács-Bodrogh vármegye tb. főügyésze

irodáját

Lipót-kerut 29-ik szám alá helyezte át.

*Ezen rovat alatt közlötték nem vállal fel-selsséget

A magyar kir. államvasutak téli menetrendje.

Winter-Fahrordnung der königl. ung. Staatsbahnen.

Ervényes 1902. évi október 1-től. — Gültig vom 1ten Oktober 1902.

Budapest k. p. u.—Zimony—Belgrád.

Vissza

Oda				Vissza							
k. expr.	szem. v.	lv. sz. sz.	gyors v.	szem. v.	szem. v.	k. expr.	szem. v.	szem. v.	gyors v.	szem. v.	lv. sz.
11.20	7.40		2.40	3.35	10.20	ind.	7.05	10.05	1.05	6.40	
2.44	12.33		5.47	8.23	4.05	érk.	11.20	5.20	9.46	1.56	7.14
2.51	1.22	4.10	5.56		5.30	ind.	10.48	7.34	9.34	1.21	6.15
	1.51	4.45			5.59		10.16	6.59		12.56	5.17
	2.18	5.18	6.27		6.28		9.52	6.34	9.02	12.34	
	2.44	5.45	6.42		6.54		9.22	6.02	8.46	12.06	
	3.05	6.10	6.56		7.16		9.01	5.39	8.33	11.48	
	3.26	6.44			7.38		8.36	5.11		11.29	
	3.44	7.05			8.07		8.16	4.50		11.13	
4.23	4.06	7.30	7.41		8.29	érk.	7.51	4.24	7.50	10.52	

Oda				Vissza			
v. v.	sz. v.	ind.	szabadska	érk.	v. v.	sz. v.	v. v.
5.10	1.30		SZABADKA	8.54	5.25		
5.38	1.58		Békova	8.27	4.68		
7.00	4.60		ZENTA	7.01	3.40		
8.12	5.27		Ada	5.51	2.19		
8.35	5.42		Mohol	5.30	2.02		
8.55	6.02		Bács-Petrovoszellő	5.04	1.37		
9.21	6.28	érk.	Ó-BECSE	4.35	1.10		

Oda				Vissza			
v. v.	sz. v.	ind.	szeged-rokus	érk.	v. v.	sz. v.	v. v.
4.15	2.00		SZEGED-ROKUS	9.32	5.40		
4.40	2.25		Röske	9.09	5.18		
4.68	2.42	érk.	HORGOS (186)	8.50	5.00		
5.01	2.50	ind.	Horgos	8.28	4.49		
5.20	3.09		Bács-Martonos	8.20	4.31		
5.43	3.32		O-Kanizsa	8.06	4.17		
6.05	3.54		Adonán	7.37	3.53		
6.30	4.19	érk.	ZENTA	7.10	3.28		

Oda				Vissza			
sz. v.	sz. v.	sz. v.	ind.	szabadska	érk.	sz. v.	sz. v.
4.50	1.47	6.43		SZABADA	9.37	12.43	10.28
5.29	2.22	7.18		Csíkera	9.04	12.10	9.52
6.10	2.54	7.50		Bács-Almás	8.42	11.48	9.23
6.16	3.00	7.56		Almás	8.27	11.33	9.02
6.45	3.20	8.25		Bikuty-Borsod	8.02	11.08	8.34
7.24	4.00	8.59	érk.	BAJA	7.25	10.32	7.43

Oda				Vissza			
v. v.	sz. v.	sz. v.	ind.	baja-ujvidek	érk.	sz. v.	v. v.
4.00	1.15			BAJA	9.15	6.50	
4.11	1.25			Bajaszállásvaros	9.08	6.42	
4.25	1.38			Vaskút	8.53	6.26	
4.51	2.01			Gera	8.32	6.00	
5.09	2.16			Rigyica	8.17	5.35	
5.37	2.39			Sztanislas	8.00	5.12	
5.56	2.56			Gákovya	7.36	4.40	
6.15	3.14			Nemadics	7.15	4.16	
6.2g	3.23			Zombor (érk.)	7.05	4.05	
2.25	6.51	3.51	ind.	Zombor-vásártér	6.20	11.20	7.00
2.31	6.57	3.57		Fernbauch-szállás	6.13	11.13	6.52
2.41	7.07	4.07		Zsákóváros	6.04	11.04	6.41
2.50	7.16	4.16		O-Szapár	5.56	10.56	6.32
3.06	7.30	4.30		Bresztovác	5.42	10.42	6.15
3.35	7.49	4.49		Hédságh	5.27	10.28	5.51
4.05	8.10	5.12		Parabuty	5.02	10.02	5.21
4.46	8.35	5.37		Paraga	4.33	9.45	4.43
5.00	8.49	5.51		ind. GAJDOBRA	4.22	9.25	4.10
5.40	9.16	6.09	érk.	Bulkesz	4.05	9.07	3.29
5.54	9.30	6.23		Petrovacz-Glozsán	3.50	8.55	3.14
6.16	9.45	6.38		Puttak	3.39	8.44	3.00
6.50	10.10	7.03		érk. UJVIDEK	3.10	8.16	2.20
7.13	10.31	7.25	érk.		2.45	7.55	1.40

Oda				Vissza			
sz. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	vegy. v.	ind.	szeged-rokus	érk.
3.05	8.10	11.45	4.30	8.43		SZEGED-ROKUS	7.01
3.22	8.27	12.01	4.46	9.09		Röske	6.42
3.35	8.42	12.15	5.01	9.36		HORGOS	6.25
3.50	8.55	12.28	5.14	9.57		Királyhalom	5.58
4.05	9.08	12.41	5.29	10.17		Pales	5.42
4.17	9.19	12.53	5.40	10.35	rk.	SZABADKA	5.25

Jegyzet. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő órászámai kővér betűkkel vannak nyomtatva.

A menetrend baloldali számai felülről lefelé, a jobboldaliak pedig alulról felfelé olvasandók.

Anmerkung. Die Stunden von Abends 6 Uhr bis Morgens 5 Uhr 59 sind fett gedruckt. Die Zahlen auf der linken Seite sind von oben abwärts, und die auf der rechten Seite von unten aufwärts zu lesen.

intézetek, egyletek, tejszövetkezetek, ügyvédek, községek és kereskedők részére legolcsóbban kaphatók

Nyomtatványok

oblát Károly könyvnyomdájában ZOMBORBAN.

7000. szám.
kig. 1902.

Pályázati hirdetés.

Bács-Kulá községben, lemondás által üresedésben jött és évi 900 korona fizetéssel javadalmazott I. ső irnoki s az esetleg megürülendő és évi 600 koronával javadalmazott III.-od irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek. Felhívom a pályázni kívánókat, hogy szabályszerűen felszerelendő kérvényeiket hozzám **1903. évi január hó 20-dikáig** annál is inkább nyújtsák be, mert az azontul érkezőket figyelembe nem fogom venni

Bács-Kulá, 1902. évi decz. hó 16-án.

Radich Aladár,
szolgabíró.

●● Igen fontos ●● gyomor bajosoknak.

Étvágytalanság, gyomor bajok-rosszullót, fejfájások rossz emésztés következtében, gyomorgyengeség, emésztési zavarok stb. — Azonnal eltávolítják az ismeretes **Brady-féle mariacelli gyomorsepek.** Minden gyógyszerüzletben kapható. Sok ezer köszönet- és elismerőlevelek: Ara egy üvegnek használati utasítással 80 fill., duplaüveg 1 k. 40 fill.

Ahol nem kapható, küldi a központi raktár: Carl Brady, Apotheker, „zum König von Ungarn,“ Wien I. Fleischmarkt 1, 6 kis üveget 5 koronával, 3 nagy üveget 4 kor. 50 fill.

Hamisításoktól óvakodjunk, aválodi Mariacelli gyomorsepek védjegy és aláírással **Carl Brady** vannak ellátva.

Arra figyelni, hogy a régi hírneves valódi Brady-féle mariacelli gyomorsepek üvege 80 fill., duplaüvege 1 k. 40 fill. érbe kerül, a nem valódiak pedig, utánoztak és hasznatlanok olcsóbb áron 70 fill. árusítottak.

Dr. Lengyel F.-féle Nyírfa-balsam.

Már maga az a nedv, mely a nyírfa törzéből, ha abba furást eszközölünk, kifolyik, emberemlékezet óta mint a legkifünőbb szépítőszert ismeretes; ha azonban ezt a nedvet a feltaláló előírása szerint kémiai uton balszammá készítjük, akkor lesz csak kitünő halása — Ha arczot vagy másbőr helyet ezzel este bekenjük, a bőrről már másnap reggel majdnem észrevehetetlen pikkelyek válnak le, miáltal a bőr vakító fehér és finom lesz.

Ez a balsam eismitja az arczon képződő ránczokat és himlőhelyeket és annak fiatalos arczszint ad; a bőrnek fehérséget, finomságot és üdeséget kölcsönöz, a legrövidebb idő alatt eltávolítja a szeplőket, bőrfoltokat, anyajegyeket, az orr vörösségét, bőr-alkákat és mindentéle bőrtisztatlanságot. Egy korsó ára használati utasítással együtt 1 frt 50 kr.

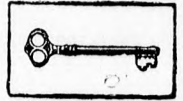
Dr. Lengyel-féle Benzoe-szappan a legenyhébb és leghasznosabb szappan a bőr részére, különlegesen preparálva darabonként 60 kr. — Kapható minden nagyobb gyógyszerüzletben. Főraktár Budapestben: **Török József** gyógyszerüzletében, Király-utca 12. szám.

Schicht-Szappan

„szarvas“ vagy „kulcs“

jegygyel

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Mindenütt kapható!

Első zombori gépgyár, javítóműhely és öntöde
Molitor A. utóda **Kogler Károly** gyakorló gépész-mérnök

NAGY RAKTÁR TECHNIKAI CZIKKEKBEN.

Na y vála-zték varrógépek és varrógéprések: gyűrűhajó, hossz-hajó, kerék-hajó stb. Varrógépekből csakis elsőrendű gyártmányokat, 10 évi jótállás mellett, tartok raktáron.

●● Nagy raktár közgazdasági gépekben. ●●
Tizedmérlegek, háztartási gépek, darálók stb.

Javitó-műhely gőzerővel közgazdasági gépek, varrógépek, kutak, gözgépek, tizedmérlegek stb. stb. javítására.

Nagy épületlakatosműhely, ércöntöde; elvállaltatik házi-sürgönyök, villamos világítás, vízvezeték, acetylen-világítás berendezése.

Költségvetés, terv és felvilágosítás készségesen adatik.

Cognac
CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANCZIA COGNACGYÁR. PROMONTOR.

Mindenütt kapható.

Vezérvénykönyv: RUDA ÉS RIICHMANN Budapest-Páns

Fernolendit

cipőfénymaz legjobb fénymaz a viágon és kenős világos cipőknek a legszebb fényt adják és a bőrt tartóssá teszik. Régi vagy toltos sárga vagy barna bőrből való cipők „Lyosin“ (pompafénymaz) egész új színt kapnak.

Allapított 1832 Gyáriraktár BÉCS I, Schulerstrasse 21.
Mindenhol kapható.

Nemzeti irodalmunk legértékesebb alkotásait, a magyar irodalom főműveit

Magyar Remekírók

FRANKLIN Társulat kiadása.

II. sorozata

Épp most jelent meg, és a következő köteteket tartalmazza:

Arany János munkái II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Riedl Frigyes.

Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Kossuth Ferencz.

Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Koroda Pál.

Szigligeti Ede színművei I. kötet. Sajtó alá rendezte bevezetéssel ellátta Bayer József.

Vörösmarty Mihály munkái II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Gyulai Pál.

Még a télen megjelent I. sorozat pedig az alábbi öt kötetet adja:

ARANY JÁNOS MUNKÁI I. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.

VÖRÖSMARTY MUNKÁI I. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.

TOMPA MIHÁLY MUNKÁI I. Sajtó alá rendezte Lévy József.

GARAY JÁNOS MUNKÁI. Sajtó alá rendezte Ferenczi Zoltán.

CSIKY GERGELY SZÍNMŰVEI. Sajtó alá rendezte Vadnay Károly.

A Franklin-féle **Magyar Remekírók** 55 kötetnyi teljes gyűjtemény ára 220 korona, mely összeg havi részletekben törleszthető; a hat kötetes teljes Shakspeare kedvezményára 20 kor. a **Remekírók** előfizetőinek, ha a két mű együttesen rendeltetik meg.

Megrendeléseket elfogad könyvkeminden reszkedés, valamint a Franklin-Társulat Budapesten.

Hideg!

Hideg!

Hideg!

uton előállíthat mindenki

likórt rumot cognacot

a nálam kapható **finom esszencekből**, készítési receptekkel. A téli szezonra ajánlok: **kitűnő orosz karaván teát, tea süteményt, valódi angol rumot eredeti csomagolásban.**

Kugler törmelék csokoládé

2-3-4 forintos anyagból a rosszul kiöntött és megrepedt darabokat árusítom.

===== **Kilógram 1 forint 20 krajczár.** =====

Köhögés elleni cukorkák, friss pralines, csokoládé, cognac paszillák, színházi bonbonok és cukorka különlegességek.

Egy pohár francia cognac 10 krajczár.

Ferencz pálinka — sóborszesz. Mandula korpa mosdászhoz. Mustárliszt. Salmiak só villamos battériákhoz. Égetett timsó. Timsó közönséges. Camilla. Hárs és tenichel-tea. Virág füstölő aromatikus virágokból. Kőmény. Gyermek hintőpor. Carból sav fertőtlenítéshez. Carból mész. Naftalin moly ellen. Patchonli. Rovarpör 5 és 10 kros csomagokban. Biztos szerek tércék kiirtására. Kaiser-féle Borax. Cacao vaj. Paraffin. Paczuelin szoba padló máz. Málna szörp. Rózsa-viz. Fenyő szesz. Terpentin-szesz, — szagtalan, — Sarg-féle Glycerin. Salmiak szelekték. Citrom sav. Keserű és tengeri só. Eredeti és mű karlsbadi só. Fehér viasz. Szoda bicarbóna do-

bozban és kiló számra. Glycerin krém. Borkó sav. Hamuszir fúgpor súly szerint. Izapolt kréta. Szájviz súly szerint. Kremseles. Golderem. Lanolin. Vaseline kiló számra 3, 5, 10 és 20 kros dobozokban. Szappan gyökér. Benzoe tinctura legjobb kozmetika. Ilona Crém. Czipókenőcsök mindenféle bőrhöz. Nestle. Gyermek-liszt. Gummi ágybetétek. Gyermek fecskendők gyermek szoró üvegek. Ibolya-gyökér gyermek-szappan ajakkenőcs. Irigátor kannák. Irigátor gummi csövek. Különféle fecskendők. Vatta. Mindenféle csomagokban Pólyák. Gazék. Hőmérők. Szivacsok. Loffák. Fésűk. Fej és Ruha kefék. Köröm kefék. Vanília rudakban, vanília por és cukor. Fogvájók.

Szappanok. Szájvizek. Fogporok illatszer az összes szagokban dka 30 kr. az összes illatszer. Pipere cikkek raktára. **Fényképezési gépek kellei kaphatók.**

Dr. UNGÁR JÓZSEF özv.

vegy- és illatszer üzlet

a vörög kereszthez.

Zombor, Kossuth Lajos-utca, a lakárékpénztár szemben.